

Pol Mon Epeses Wumb Połpu Kindim

Pol Mon Połpu Epeses Wumb Mulnjung Konu Ełe Kindim

¹ Na Pol Gos eim nge noman ełe, na to tonu kindang kin, Krai Jisas nge er se andiim wu moł. Na mon połup kin, Gos nge wumb ombu, Epeses konu owundu ełe mołmun wumb ni, enim Gos nge ekii siłmin wumb ei ngond. Wumb ombu en enim, Jisas Krai kin pii gii dinga nik kin, eim nge kongun dinga kindik, erik mołmun.

² Gos sinim Erinjpin kin, Jisas Krai sinim nge Owundu nin, kapłi enim kin noman ka ngopu kin, nga noman emin piipi ngumba.

³ Sinim Owundu Jisas Krai nge Erinjpin Gos eim, sinim noman ek ka nipin ngumun. Nimbił erang eim nge Gui Ka sinim kin, epi ka wii kanim kanim pei epin konu ełe mani kindpi wii ngum. Ngang kin, kunum ei, sinim Krai ei kin, tep to mołpun kin, dambiltpin ende punmun. ⁴⁻⁵ Kumb ok, Gos mei konu eneririm kunum ei, Gos wu Krai kindang kołpu erang kin, sinim eim nge wumb mił to tonu kindim. Kindpi yi erang kin, Gos eim sinim kanpi mołum ei, sinim oł kun ka mił erpin mołpun kin, oł kis endi eramin, eim ningił ełe pinermba. Nimbił erang, Gos Krai kin, sinim noman kułpu ngonum ei, Gos kumb ok noman to piipi kin, Jisas Krai, ei kin, sinim sipi orung sim. Sim ei, Gos eim nge noman ełe

ni, noman ka ngolum ele, sinim eim nge kingam nol mił mołmun. ⁶ Sinim kapli Gos embe ambil tonu kindmin. Kindpin kin, nimbił erang Gos eim nge noman ka ngopu ei, owundu ka wii mendpił mołum? Mołpu kin, eim kingam endeim mendpił, noman kułulum ei, sinim wii mendpił ngum.

⁷⁻⁸ Jiisas Kraiss ond peri ele kołpu kin, eim miyem bein topu kin, sinim ol kis pei kil ngopu, si kindim. Si kindang kin, eim sinim paki tang kin, sinim kun ka mił mołmun. Mułamin kin, ol ombu sin kin kongun endi pinalim mon. Sin piipin kin, Gos eim noman ka owundu mendpił sinim kin ngum. Ngang kin, eim nge noman ka wii piipi kin, owundu mendpił epi pei kanim kanim piipi kin, sinim kin si kindnim. ⁹ Piipi si kindpi kin, Gos nge noman ka wii ele ni, ol ekii se tonu omba ni piim ol ei, ermbii ni piirim; ba koi erpi ermbii ni pendrim ei, sinim kin andan tum. Andan tang kin, Kraiss om ei, Gos ol ei erpi, ende kindpi kin, poru nimba. ¹⁰ Gos ol ei ermbii ni pendrim ei, eim kunum kun pimba kunum ele, eim eririm wumb ni epi kanim kanim pei dambiltpi se ende kindpi kin, tonu epin konu ele ni, mani mei epi kanim kanim pei mołum ei, Kraiss eim tep erpi kin, eim peng erpi mułmba.

¹¹ Pe nga epi pei ombu, Gos nge noman ka wii ele ol ei, ermbii ni piirim mił tonu omba. Sinim Kraiss kin opun kin, dambiltpin ende punmun. Gos am kumb ok, sinim Jura wumb eim nge wumb to tonu kindrim. Nimbił erang, kumb ok Gos ol ei ermbii ni piirim ei, eim noman ele eririm. ¹² Pe sin sinim Jura wumb ombu, Kraiss eim kin kumb se pii gii ninjpin. Sinim wumb Gos

eim nge tilang owundu palim ei eim embe ambil tonu kindmin.

¹³ Pe nga yi ku, enim torung wumb tilap eipi, enim Gos ek ka ei piik ninjing. Enim Krais kin pii gii ninjing kunum ei, Gos eim enim sipi orung sim. Sim kunum ei, Gos enim nanim wumb nipi, to tonu kind mondpu, andan topu yi erang kin, eim ok Gui Ka ngumbii nirim mił, yi erpi ngum.

¹⁴ Gos Gui Ka ekii se ngumbii nipi ok nirim ei, Gos nge ek keimi palim. Peng kin, sinim Gos nge wumb eim ekii se ngumbii nipi ok nirim ei, eim noman konj kunum kunum mołmun ei, sinim Gos eim nge wumb pei noman konj kunum kunum ei ngang kin, wumb ombu sengin kin, Gos eim paki tang kin, oł kun ka wumb mułngii; oł kis endi enanmin. Sinim Gos eim nge tilang owundu palim ei, eim embe ambil tonu kindmin.

¹⁵⁻¹⁶ Gos epi ka pei, sinim pei wii ngum ełe, na piind ei, enim Jiisas Owundu kin pii gii nik kin, nga enim Gos nge wumb kin noman ka ngonmun ei, na piinj. Oł ei nge, na piip kin, na kunum kunum Gos kin prei erip kin, enim enmin oł ei, ka nip Gos ngond. ¹⁷ Na Jiisas Owundu Krais nge Arim Gos tilang owundu ka wii Pulwu kin prei erip, kii semb kin, eim nge noman dinga enim ngumba. Ngang kin, eim enim noman ka wii kaplı, enim Gos eim oł koi er palim oł ei, pii poł tungii. ¹⁸ Na Gos kin prei erip, kii sini kin, Gos enim kin noman tuk ełe eim tilang ka wii singii. Yi mił erang, enim epi ei kui erik mułangin kin, Gos eim tep erpi mołum konu ełe enim sipi, orung simba nge, noman to piik kun erngii. Pe nga, enim Gos tilang ka wii owundu

epi eim nge, wumb ok nirim mił singii nge sałim ei, kaplı pii poł tungii. ¹⁹⁻²⁰ Na nga prei erip ngop kin, enim piingii nge, Gos eim nge noman dinga wii ei, sinim Jiisas kin pii gii ninjing wumb kin, noman tuk ełe kongun er mołum. Mołpu kin, noman dinga ei, Gos nge dinga wii mendpił ende mołum. Ei yi ku, Krais kułang kin, Gos nge noman dinga ei erpi, sipi kin, nga konj sim. Sipi kin, Gos eim epin konu ełe kindang kin, eim angil tunding mundang mołulum. ²¹ Pe Krais eim Gos epin konu ełe angil tunding dinga ełe, akip tep er mołum. Mołpu kin, tep elmin wumb ni, noman dinga pałim wumb ni, wu owundu noman pałim wu ni, wumb num embe pałim ni, wumb ombu akip kunum kunum mei konu ełe mołmun, nga ekii kunum kunum epin konu ełe mułngii ku. Jiisas ei eim epi ombu pei to mani kindpi kin, eim wu owundu mendpił tonu pupu mołpu ba. ²²⁻²³ Gos epi pei kanim kanim eririm ei, Krais nge noman dinga ełe, epi ombu tep er mułang kin, Gos nge pii gii wumb pei eim kin ngo mandring tuk kindang kin, eim epi kanim kanim pei eririm epi ei, wu num mołpu tep enim. Gos nge pii gii wumb, Krais kin dambiltik ende puk kin, Krais ngenj embił mił mołmun ei, Krais eim wu num mołpu kin, wumb ombu tep er mołum. Mołpu kin, eim epi kanim kanim konu orung orung pei tep er mołum konu ełe, eim mołpu kin, kaplı epi pei erpi, er kun erpi er ka ełim.

2

Gos Sinim Wumb Kolk Poru Ninjpin Wumb Ei Erang Kin Krais Kin Ouni Tonu Konj Mołmun

¹ Ok enim tilap eipi wumb noman eipi eipi peng kin, Gos kin bul ngok, ol kis kanim kanim erik kin, Gos kin molk, ende punalmin. ² Kunum ele enim mei konu ele ol kis kanim kanim ekii sik kin, enim mei konu ele nge, tep elim gui kis dinga wii ei Seisen, eim ek piik ekii sinjing. Sik kin, ol kis kanim kanim tep elim gui kis dinga wii ei Seisen, eim Gos ek piik kin, ekii sinanmin wumb ei kin kongun enim.

³⁻⁵ Ei yi mil ku, sinim wumb pei sinim noman nge ol ermbii ni piinim ol ei, ekii sipin kin, ngenj ele ol kis kanim kanim enmin. Sinim mei wumb pei kumb se, ol kis kanim kanim elmin ei nge, Gos sinim kin kumep kis ngumba. Ba Gos eim kaimb owundu kulpu ni, noman ka dinga wii sinim ngum ei, owundu mendpil. Kunum ele, sinim ol kis ele, sinim wumb kulii mil mulnjpun ei, Gos kin ende punalmin mon. Sinim Gos ek to kindinjin; ba Gos Krai kin sinim nga eim kin ende pupun kin wumb noman konj mil molmun. Mulangin kin, Gos eim noman ka wii sinim kin ngopu, sinim sipi orung sim. ⁶ Seng kin, sinim pii gii wumb Krai Jiisas kin dambiltpin ende pamin. Ok sinim ol kis ele, wumb kulii mil mulnjpun; ba Gos nge noman dinga ei erpi, si konj sipi kin, Krai kin to ende kindim. Akip Krai Gos kin tonu epin konu ele, tep er molum konu ele, Krai molum. Yi mil ku, akip sinim Krai dinga ele ei, ol kis ol ei tep erpin molmun. ⁷ Gos yi mil erim ni, epi kanim kanim ka wii pei owundu, eim nge noman ka wii mendpil tuk palim mil, sinim kin kunum kunum ekii se tonu omba kunum ele, andan tumba. Andan tang kin, Krai Jiisas kin

Gos nge noman ka sinim kin, andan top ngum. ⁸⁻⁹ Ei yi mił, Gos nge noman ka enim ngang kin, enim oł kis ełe, si kindik kin, Gos kin orung onjung ei nge, en enim pii gii ełe nge, Gos enim sipi orung sim. Seng kin, nga en enim kongun endi enenjing mon! Ba Gos eim noman ka wii ngopu kin, enim sipi orung sim. Seng kin, Gos eim noman ka enim wii ngurum. Nimbil erang enim kongun erik sinenjing; ba kongun erik Gos nge noman ka ei silangin kin, en enim Gos nge noman ka ei sinjpin ni piik kin, en enim nilkeng silangin. ¹⁰ Nimbil erang Gos sinim mei wumb pei eririm ei, sinim pii gii wumb Gos eim erpi sipipi kin, eim Krai Jisas kin dambiltpi ende kindim. Kindang kin, sinim eim kin kongun kun ka erpin ngumun. Gos eim ok yi nge, erngii ni piipi eririm mił, sinim kapli yi ermin.

Krais Kin Ende Mołmun

¹¹ Yi mił erang, enim tilap eipi wumb kom se piingii! Kumb ok, enim torung wumb Gos kin noman to piinenjing. Ba Jura wumb enim, kun yi mił embe silmin wumb ei, ngenj kopisnarik kin, Gos kin noman to piinarik elmin wumb, pa nilmin. En enim embe yi silmin wumb en enim ngenj torung kopisilmin oł ei, yi erpin kin, Gos kin noman to piilmin wumb, pa nilmin. ¹² Enim piinmin kunum ełe, enim tilap eipi wumb Krai kin pii gii ninenjing. Enim torung wumb; ba Gos nge eim Jura wumb, to tonu kindpi mundum ei, enim yi mon. Kumb ok, Gos Eiparam eim kingam noł Jura wumb kin, ek dinga endi nipi ngurum oł ei, “Keimi ermbii,” pa nirim. Nipi kin, Gos eim

Jura wumb kin kindmbii pa nirim oł keimi; ei enim wumb eipi kin mon. Enim ya mei mani ełe mulnjung; ba enim epi ka wii simin nge piik kin, kui er mulnjing kin, enim Gos Owundu molałim ku. ¹³ Ba akip, enim wumb Kraiss kin pii gii nik kin, Kraiss kin dambiltik ende puk mołmun. Kumb ok, enim Gos kin mandi punenjing mon! Ba akip enim Gos eim kin mandi puk molk kin, tuk punjung ei, Kraiss ond peri ełe sinim kin, kołpu kin, eim miyem sinim oł kis kil ngopu kin, enim sipi Gos kin mandi tu wum. ¹⁴ Yi mił erang, Kraiss eim noman emin pułwu, eim Jura wumb kin, tiłap eipi wumb kin, noman se ende kindim. Ok Jura wumb kin, tiłap eipi wumb kin, opu erii wumb mulnjung. Ba Kraiss kołpu kin, oł ei si kindpi kin, eim enim dambiltpi se ende kindim. ¹⁵ Kunum ei, Kraiss eim ond peri ełe kołpu kin, wumb tiłap tał opu erii oł ei, to mani kind poru nim. Eim Jura lo ek ni, ek dinga pei to mani kind poru nipi kin, eim tiłap wumb tał sipi kin, wumb konj tiłap endi, noman ende erpi kin, eim kin dambiltpi se ende kindim. ¹⁶ Nga Kraiss eim ond peri ełe kołpu kin, wumb tiłap tał opu erii oł ei, to mani kindpi poru nim. Poru nipi kin, eim tiłap tał sipi kin, wumb konj tiłap endi kindpi kin, Gos kin sipi orung tu wum. ¹⁷ Pe nga Kraiss opu kin, Gos ek ka nge noman ende se kindpi kin, enim Jura wumb torung wumb kin, Gos kin molk mandi punjung wumb kin, Gos nge noman ende kindpi nipi ngum. ¹⁸ Yi mił, pe sinim Jura wumb kin tiłap eipi wumb pei, Kraiss nge kongun dinga erim ełe, sinim wumb tiłap tał ei, Gos Gui Ka endeim ełe, sinim wumb pei paki tang kin, kapli sinim

prei ermin kunum eġe, sinim Erinjpin Gos moġum konu eġe tuk bin.

¹⁹⁻²⁰ Pe nga enim tiġap eipi wumb, enim torung wumb kin, wii moġmun wumb miġ mulk; ba akip enim yi miġ mulaġmin mon! Akip enim pii gii wumb ei, Gos nge tiġap wumb kin, Gos nge oġ kun ka eġmin wumb tep to moġmun. Wumb ei, Gos nge tiġap ende moġmun. Enim yi ku, pii gii wumb ei, Gos nge men ngii ei, Gos eim tuk moġum. Moġpu kin, men ngii ei, Gos eim tekrim; ba enim pii gii wumb, ek se andiġmin wumb kin, Gos ek ni tor kindiġmin wumb kin, ngii puġngun mond takik, munduk konu eġe, enim peġ eġe takik tonu sipinjing. Si pangin kin, ngii tumunj ei, Krai Jiišas ngii eġe, eim ngii tumunj ka wii mendpiġ angpi kin, ngii ei pei se moġum. ²¹ Nga Krai eim men ngii miġ wumb ei, eim kin dinga dambiltpi ende kindim. Kindpi kin, ngii wumb ei, tiġap owundu oġ kun ka erik tonu ongii ei, Gos nge eim men ngii miġ, wumb tiġap muġngii. ²² Enim pii gii wumb yi ku, Gos kindim wumb ei, eim kin dambiltpi ku, Gos eim kin dambiltpi ende kindim. Kindang kin, Gos enim pii gii wumb eipi kin, pei se ende kindpi kuġou topu kin, eim men ngii owundu eġe, ende miġ enim muġngii. Nimbii erang Gos eim Gui Ka eġe, enim noman tuk eġe opu muġmba.

3

Pol Wumb Tiġap Eipi Kin Kongun Erim

¹⁻² Nimbii erang na Pol Krai nge kongun wu, kan ngii eġe paġ ei, enim wumb tiġap eipi nge,

enim kin kongun eł. Pipe na enim wumb tilap eipi kin ei nge, Gos kin prei erip kin, ngop moł. Keimi, enim wumb yi piinjing ei, Gos nge noman ka ngopu kongun ei, na enim paki tumbii nge ngum. ³ Ok na enim kin, mon kembis aninga endi połup ngunj ei, Gos nge oł ei koi erpi kin, eim na kin andan tum ei, połup ngunj. ⁴ Pe enim kin na mon ok aninga puls, gerik piingii ei, na noman ełe piind ei nge, Krajs kin oł ei koi erpi pim ei, Gos andan topu ngum ei piingii. ⁵ Kumb ok wumb ei, Gos nge oł ei, koi erpi pirim ei, andan tunerim; ba akip Gos Gui Ka eim nge oł kun ka ełmin wumb ei, ek se andilmin wumb kin, ek ni tor kindilmin wumb kin, oł ei koi erpi pim ei, andan topu ngum. ⁶ Gos nge oł koi er palim ei yi nge, Gos nge ek ka ełe, enim wumb tilap eipi kin, Jura wumb tilap ei kin, dambiltpi ende puk molk kin, Gos epi ka wii kanim kanim wii ngonum ei, en enim Jura wumb kin sinmin. Nga en enim, Gos eim men tołmun wumb ende ełe, eim nge wumb tilap mołmun. Mułangin kin, wumb ei, Gos nge epi ngumbii nirim epi ei, Krajs Jiisas kin singii.

⁷ Gos kongun ei, na ngopu kindang kin, eim ek ka ni tor kindnjii nipi kin, wumb tilap eipi ngumbii. Gos eim noman ka ni, noman dinga ei na kin ngang kin, kapli kongun ei ka ermbii. ⁸ Gos nge wumb pei mołmun mił, na yi mił mułal. Na wu owundu min, wu num mendpił mon! Na wu wii mendpił moł; ba Gos eim noman ka owundu, na kin ngum. Ngopu kin, kongun ei, Gos nge ek ka ni, Krajs oł ka ni, epi ka wii kanim kanim ni, wumb tilap eipi wumb ei kin, na nip ngumbii. ⁹ Gos Pulwu ei, eim epi kanim kanim pei eririm

oꞗ ei, koi erpi kin, eim oꞗ kanim kanim ermbii ni piipi noman eꞗe, yi kis erpi pendrim ei, ok noman yi pirim ei, koi minj er pirim; ba akip nanim wumb pei, andan top, eramb kin, wumb piingii ei, Gos eim oꞗ koi erii kanim kanim ombu, eim erpi, koi er kindang pirim. ¹⁰ Ok Gos eim oꞗ ei, koi er pendrim; ba akip kunum eꞗe, Gos eim kongun ei men toꞗmun wumb pei ngum ei, eim noman ka wii kanim kanim ei, ni tor kindangin kin, epin konu eꞗe tep eꞗmin wumb kin, noman dinga pim wumb kin, ei eim noman dinga wii ei, andan tungii ei keningii. ¹¹ Gos kumb ok, eim noman eꞗe oꞗ yi ermbii ni pirim oꞗ ei, Krai Jisas sinim nge Owundu eꞗe ni pendrim. ¹² Sinim pii gii wumb Krai Jisas kin dambiltpi ende punjpun. Jisas kin pii gii ninjpin ei nge, sinim Gos kin erpin kin, eim moꞗum konu eꞗe, sinim noman eꞗe wii piipin tuk bin andꞗam ei, gaꞗ kuꞗpun kin, pii poꞗ tumun ei, Krai ei eim andꞗam mendpiꞗ. ¹³ Enim wumb tiꞗap eipi, na enim dinga kii sip nind ei, enim noman embin to piinerei! Nimbiꞗ erang na enim kin ngenj kumbii sip ngond eꞗe nge, enim paki tumba.

Jisas Krai Nge Noman Ka Ngoꞗum

¹⁴⁻¹⁵ Gos oꞗ ei, koi erpi Krai kin moꞗum eꞗe nge, na mong kopsing pii poꞗup kin, Erinjpin Gos kin prei dinga ermbii end. Sinim mei wu amb taꞗ kin eꞗ eꞗip, kingam ambꞗam noꞗ, en enim nge ngii ende pii gii ninjing wumb ni, epin konu eꞗe yi ku wumb ngii ende wumb ei, Erinjpin Gos nge kingam noꞗ moꞗmun ei, Erinjpin Gos kin embe keimi siꞗmin. ¹⁶ Na Gos kin prei erip kii sind ei,

Gos nge noman ka wii dinga owundu ni, eim epi kanim kanim ka wii saim ei, Gos nge Gui Ka kin, enim noman tuk ei dinga ngumba. ¹⁷ Nga prei end ei enim Krai kin pii gii nengin eie nge, Krai eim enim noman tuk eie, kunum kunum mulmba. Molang kin, enim noman ka ei, dinga pimba ei, wumb eipi ngungii. ¹⁸ Nga ol ei nge, enim Gos nge wumb pei kin, tep to noman dinga pendim palim ei, piingii ei nge, Krai eim noman ka ngolum ol eie nge, yi mił palim ei piingii! Piingii ei, wul ał, nga tonu mani, ei owundu mendpił ngolum ei, wumb kapli pii pol tungii. ¹⁹ Nga enim kapli Krai eim nge noman ka wii mendpił ngonum ei piingii; ba ei kapli, pei piik, poru ninerngii mon. Ba nga Gos nge ol kun ka kanim kanim ol ei, enim noman tuk eie piki tumba.

²⁰ Pe nga Gos eim nge noman dinga wii sinim pii gii kin, noman tuk eie kongun ermbe ei, kapli prei erngii min, kii singii ei kamb mani kindmba. Gos eim nge dinga wii ei, kapli kongun erpi kin, tondrung ba. ²¹ Yi mił ku, Gos men tołmun wumb pei, kunum kunum Krai Jiisas kin, Gos embe ambilk tonu kindngii ei, yi minj ekii se, kunum kunum pepi ba. Ei keimi!

4

Krai Nge Pii Gii Ninjing Wumb Noman Ende Palim

¹ Na Owundu nge kongun enj konu eie, kan ngunjung wu molup kin, enim kin ek dinga nip ngo ngond. Ngond ei, Gos enim erngii ni piinim ol ei, enim kapli kongun erik kin, pek molk pungii.

² En enim embe ambilł mani kindik kin, nga enim

kunum kunum wumb kin noman ka ngok kin, ek dinga ninarik kin, giyeng giyeng nik erngii. Enim engnjing noł kin, er orung kindnarik kin, kan wiik tok mułngii. Enim noman ka wumb ngok kin, wumb endi endi paki tang kin, nga endi endi paki tang kin, yi mił erngii. ³ Enim noman ende sek kin, kongun dinga erik mułngii. Mułangin kin, Gos Gui Ka enim kin yi mił erang kin, enim sipi ende kindang kin, enim noman emin peng mułngii. ⁴ Jiisas nge wumb tilap endeim mołum. Nga Gos Gui Ka ei endeim mołum ku. Ei yi mił ku, Gos enim wii topu sipim ei nge, enim epi ka wii endeim singii nge, piik kin, kui erik mołmun. ⁵ Jiisas Owundu ei endeim mołum. Nga eim nge pii gii oł ei, endeim pałim. Nga yi ku, noł pendik ngungii oł ei, endeim pałim ku. ⁶ Sinim pii gii ninjpin wumb nge, Erinjpin Gos Owundu endeim mołum. Eim sinim kin pei epin konu ełe tonu tep er mołpu kin oł kun ka sinim kin pei kongun erpi kin, nga sinim kin noman tuk ełe mołum.

⁷ Krai sinim endeim endeim ni eim nge dinga mok topu, wii ngang kin, eim kongun paki topu kin, epi ei sinim kin ngum. Ei nge mił, sinim mei ełe mani wumb ombu kin, Krai sinim kin eim noman ka ełe yi mił ku ngum. ⁸ Gos ek ok pułum ek yi mił ninim,

“Kunum ełe, Krai epin konu ełe tonu pum kunum ei, eim wumb Seisen kan mił ngopu kin, eim angil ełe kindang mulnjung wumb ei, epin konu ełe tonu eim kin sipim. Eim Seisen, to mani kindpi kin, eim nge wumb ei kin, eim nge noman ka wii pei wii ngum.”

⁹ Nga ek ei yi mił ninim, eim tonu purum ei, pułe pałim mił nenj? Ba kumb se nge, eim mani orum ei, kumna kin mani pupu mei ełe mandring salim ełe purum. ¹⁰ Nga Kraiss eim, mei ełe mani orum wu ei, yi ku, nga tonu epin konu ełe tondrung purum. Eim oł ei erpi kin, mei konu ełe orung orung pei, eim sipi konu ełe ombu pei, mondpu si kindim. ¹¹ Nga Kraiss eim wumb kin epi ka wii ngum. Ngang kin, wu kombur, ek se andiłmin wumb dinga ngang kin, mułngii; nga wu kombur, Gos epi koi erpi pałim oł ei piik kin, ni tor kindiłmin wumb dinga ngang kin mułngii; nga wu kombur, Gos ek tor kindmin konu orung orung pungii wumb, dinga ngang kin, mułngii; nga wu kombur, men tołmun wumb tep ełmin ni, Gos ek emb tołmun wumb dinga ngang kin, mułngii. ¹² Eim yi mił erpi kin, Gos nge tiłap wumb ei, paki topu, er ka erim. Erpi kin wumb ei, Gos kongun kun ka erangin kin, eim nge wumb noman se ende dinga kindim. ¹³ Kindpi kin, sinim pei o pun, noman ende pupun kin, sinim Jiisas kin pii gii nipin kin, Gos nge kingam Jiisas nge oł kun ka ei piipin kin, nga wu dinga mił peng mułngii. Molk kin, Kraiss eim nge oł kun ka wii dinga pei ei kin, yi mił ku, enim wumb pei tonu ongii. ¹⁴ Nga sinim kangi ambił noman ełe, ek eipi eipi piik kin, ekii singii. Ei yi mił, noł kanu konu pop topu kin, konu ełe orung orung mani purum. Nga yi mił, ek kend tonmun wu ei, wumb andıam eipi andan tok enmin. Erangin kin, wumb ei epi kun ka oł pałim mił enanmin. Ei nge, enim yi mił enerngii. ¹⁵ Ei mon, sinim ek keimi mendpił nipin kin, wumb eipi noman ka ngumun. Sinim

pii gii ninjpin wumb nge wu num owundu Krai, eim nge oł kun ka oł ei, sinim ei ekii semin kin, wumb dinga peng kin tonu wangin kin Krai mił mułmun. ¹⁶ Krai eim sinim nge peng er mołum. Nga sinim pii gii ninjpin wumb ei, Krai nge ngenj embił mił dambiltpi ende pupun mołmun. Mułamin kin, Krai sinim wumb endeim endeim ni, kongun eipi eipi pendpi ngum. Sinim wumb pei dambiltpin ende pupun kin, Krai nge kongun noman ende sepin ermin. Ei nge, Krai sinim wumb pei si tikandi kindpi kin, tep er mołum. Ei yi mił erang, Jiisas nge tiłap wumb kin, wumb eipi noman ka ngangin kin, Gos eim tiłap wumb eim ngenj embił mił molk kin, dinga tonu wangin kin, oł kun ka erik mułngii.

Noman Konj Krai Kin Mołum

¹⁷ Pe Jiisas owundu nge noman dinga ei nge, na ek dinga endi nimbii end. Enim kunum nga olt endi, wumb eipi torung wumb erik mołmun, yi mił ku, enim yi mulerngii mon! Wumb tiłap eipi wumb ei nge, noman ełe kun ka pinalim ei, wii mił yi erik mołmun! ¹⁸ Pe torung wumb tiłap eipi ei, noman ełe emii mił palim. Enim wumb ei, Gos nge noman konj ei, kunum kunum konj mułmba noman ei, sinenjing. Nimbił erang wumb ei, Gos ek ka piinarik kin, noman tuk dinga peng kin, Gos kin turii puk mołmun. ¹⁹ En enim nga singambił kulałmin! En enim noman tuk ełe penj mendpił mołum. Mułang kin, pe wumb ei en enim noman to piik kin, oł kis kanim kanim pei ełmin.

²⁰ Ei nge enim Krai nge oł kun ka oł ei pi-inenjing. ²¹ Enim Krai nge oł ei ni, ek enim

piik enjing. Erangin kin, enim eim nge oł ei, ekii sik kin, nga enim Jiisas nge ek keimi ei, piinjing ku. ²² Pe enim noman ok nge oł ei, si kindngii. Nimbil erang noman ok nge oł ei, enim kin mołpu erang kin, enim oł kis kanim kanim enjing ei, si kindngii. ²³ Enim noman kin, noman tuk ele, Gos erang kin, am konj mendpil tonu wangli. ²⁴ Enim Gos noman konj sik kin, Gos eim noman konj mił, yi peng erik mułngii. Pe noman konj yi erang kin, enim Gos kin kun ka mendpil mułngii. Molk kin, eim oł kun ka ei, mił erngii.

²⁵ Pe nga enim ek kend tok elmin oł ei, nga enerngii mon! Enim wumb endeim ni, ek keimi nipin kin, erpin ngumun. Nimbil erang sinim pii gii ninjing wumb pei ei, Gos na Krai Jiisas nge tilap wumb dambiltpi se ende kindim. ²⁶ Enim jikii kis pang, piinjing kin, enim noman kis tok piinerngii mon! Enim jikii kis pang piinjing pim kin, enim eni mani ba kunum ei, enim kin mulermba mon! Ba kumb se jikii kis ei, poru nimba. ²⁷ Enim Seisen kin kunum se ngangin kin, enim oł kis endi enerang mon! ²⁸ Pe wu endi ok epi waning silim wu ei, nga waning sinermba mon! Pe wu ei angil ele kongun erpi kin, eim ku sipi kin, eim kuni ni, alap ni, epi top erpi kin, nga wumb epi sinałim wumb ei, paki tumba ku. ²⁹ Enim ek kis endi ninerngii mon! Enim ek ka paki tumba ek minj ningii! Enim ek yi nengin kin, wumb eipi paki topu kin, noman ka ngopu kin, ek kun ka nengin kin, wumb ek piingii wumb ei, noman ka ngok erngii! ³⁰ Pe enim Gos Gui Ka kin, noman embin to ngunerngii! Nimbil erang

Gos Gui Ka enim kin mułang, Gos nge ek keimi ok nirim mił, enim wumb na nanim nge wumb ei, to tonu kind mundunj. Mundamb kin, Gos Gui Ka enim kin mułang, nga ekii se Gos kunum owundu tonu omba kunum ei, Jiisas orung opu enim sipi, orung simba kunum ełe, oł kis ya mani mei ełe enmin oł ei, sinim kin pinermba mon; poru nimba. ³¹ Enim noman tuk ełe, kis piik kin, noman ełe kis piik kin, enim jikii pang kin, wumb eipi kin ek dinga wii tok kin, nga wumb eipi kin ek kis ngok kin, nga noman kis min, ek kis kanim eipi endi enim pim kin, ei si kindngii! ³² Enim nga yi mił ku erngii! Enim enginjing noł kin, noman ka ngok, nga wumb kin oł kun ka wii palim mił erngii! Nga wu endi enim mołmun konu ełe mołpu kin, nim kin oł kis erim ei, kapli enim kanik wiik tok kin, eim oł kis ei kindngii. Gos nge Jiisas Krais, sinim oł kis pei kil ngopu, si kindpi, poru nim. Ei yi mił ku, enim wumb eipi oł kis enim kin enjing ei, enim wumb ei, oł kis ei si kindpi poru nimba ku.

5

Enim Gos Nge Oł Kun Ka Erik Mułngii

¹ Ei yi erang, enim Gos nge kangi ambil mołmun. Nimbił erang Gos enim wumb eim noman ka ngolum ei nge, enim Gos nge oł kun ka elim oł yi ku, ekii sik kin, kongun dinga erik mułngii! ² Enim noman konj ei, wumb eipi noman ka ngangin ei, yi mił ku, Krais Jiisas sinim kin noman ka ngum. Ngang kin, eim kołpu kin, noman konj ei kindpi kin, sinim wumb paki topu,

Gos kin kulmał mur ka wii mił topu kin, Gos Kraiss kanpi kin, kan ka wii kenim.

³ Nimbił erang enim Gos nge wumb mołmun. Mołmun ei, enim ya mani mei ełe oł kis kanim kanim amb eipi kin, oł yi mił si kindngii! Wumb eipi nge epi kan bun bun sinmin oł ei ni, oł penj tui kun pinałim oł ei ni, yi enerngii, mon! ⁴ Enim ek kis penj ninmin; nga ek wii pułe pinałim ek ni, nga ek kun pinałim ek ei, pei ninmin ei ninerngii mon! Ba enim yi mił erik kin, enim Gos kin ek ka nik ngungii. ⁵ En enim ei kan kun erngii! Enim mei noman oł kis epi kanim kanim wumb kin ni, ei oł kun pinałim mił ni, nga wumb eipi nge epi kan bun bun sinmin ei nge, gos kend mił epi sik, erik enmin. Wumb yi mił enjing kin, wumb ei Kraiss kin, Gos tep er mołmbuł konu ka wii tuk ełe, punerngii mon!

⁶ Enim kan kun erik mułngii! Wumb ek kend tok, nga ek wii pułe pinałim ek endi enim kin ningii; ba wumb ei nge, ek ei ekii sinerngii mon! Nimbił erang epi ei nge, Gos pupuł kis wumb ei kin, tonu omba. Wumb ei, Gos kin buł ngok kin, ekii sinenjing. ⁷ Yi mił pim kin, enim wumb ei kin, epi endi enerngii mon ku! ⁸ En enim ok, noman tuk ełe emii peng oł kis er mulnjung; ba akip enim Kraiss Owundu nge wumb tonu onjung kin enim Jiisas kin dambiltik ende pu molk kin, pe nga enim noman tuk ełe tiłang pałim mił, kapli enim oł kun ka ei, yi mił ku erngii! ⁹ Pe enim noman tuk ełe, tiłang yi erang ei, kuni mong ka wii pei, yi mił tonu omba. Wang kin, enim oł ka ni, oł kun pałim oł ni, nga ek keimi oł pei yi erngii! ¹⁰ Enim nipe epi endi enim noman ełe,

ermin ni erngii ei, Krai Owundu nge eim noman pałim yi mił erngii! ¹¹ Nga wumb epi wii endi pułe pinalim epi ełmin ei nge, enim enerngii mon! Nimbił erang epi ei, oł kis emii pałim mił, kun pinalim yi erngii mił ei, ekii sik enerngii mon! Ba enim torung oł ei nge tiłang pałim ełe, tu wangin erngii! ¹² Ei epi koi erik enmin oł ei, sin ek ninmin ei, am singambił kultmun! ¹³ Ba Jiisas nge ek ka tiłang mił, wumb oł kis kanim kanim enjing ei, si peni ełe tor wang kin, epi ei wumb keningii. En enim ełmin oł ei, konu peni ełe andan tang kin, wumb pei keningii. ¹⁴ Nipe oł kis epi peni ełe tor omba ei, emii pinermba mon; ba ei tiłang erang mułmba. Ei mił peng kin, eim ek yi mił nirim, “Enim or pałmin ei, pinerngii! Enim angk konj kindik mułngii! Nga enim wumb kułii ei, angk tonu ok, konj mułei! Mułangin kin, Krai enim tiłang ngumba.”

¹⁵ Enim er mołmun oł ei, enim kan kun erik mułngii! Enim wumb noman kun pinalim wumb ełmin oł ei, enim yi enerngii mon! Enim wumb noman ka wii pałim mił, oł ei erngii! ¹⁶ Enim kunum kunum pei salim mił ei, oł ka erngii! Nimbił erang akip kunum ełe, wumb oł kis enmin. ¹⁷ Yi mił peng kin, enim wumb noman kun pinalim wumb mił, yi enerngii mon! Ba enim kur keningii ei, nipe epi endi Owundu nge noman ełe pałim mił, yi erngii!

¹⁸ Enim noł wain nunerngii mon! Nok kin, enim noman ei wulu pang kin, enim oł kun pimba mił enerngii mon! Ba enim noman tuk ełe, Gos Gui Ka piki to mułmba. Mułang kin, enim oł kun ka pimba mił erngii. ¹⁹ Enim Gos ek ka nik kin,

wumb eipi ngungii. Ngok kin, Gos ek nik golang kindik, Gos Owundu embe ambil tonu kindik, Gos Gui Ka giisa ni, mingal kepii kin tok, golang nik ei, enim noman tuk ele, ka ka piik kin, Gos Owundu ngungii. ²⁰ Kunum kunum Ernjpin Gos sinim kin epi ka wii kanim kanim pei ngum. Ngang kin, sinim Gos kin noman ka wii piipin ngumun ei, Kraiis Jiisas nge embe ele ngumun.

Wu Amb Simba Nge Ek

²¹ Wumb eipi en enim ningii ek ei piik kin, ekii singii. Nimbil erang sinim Kraiis nge wumb, eim noman palim mil ermin.

²² Amb enim wenjing nol ningii ek ei piik kin, ekii singii. Yi mil erik kin, Kraiis Owundu kin ekii sik erngii ku. ²³ Wu endi ei eim ambim kin tep er molum ei, yi mil ku Kraiis ei eim nge tilap wumb kin tep er molum. Molpu kin, eim tilap wumb ei, eim ngenj endeim kin, kolpu sipi, orung simba nge om. ²⁴ Nga embnjing nol, en enim wenjing nol ningii ek kanim kanim pei ei, am ekii singii. Sik kin, yi mil ku, Gos nge tilap wumb ei, Kraiis nge ek ka ei pei, ekii singii ku.

²⁵ Wenjing nol, enim embnjing nol kin, noman ka piik ngungii! Yi mil ku, Kraiis nge wumb tilap ei, noman ka piipi kin, eim kolpu eim noman konj wumb ngopu paki tum. ²⁶ Yi mil erang, Kraiis eim nge tilap wumb sipi kin, eim ek ka ele ol kis kil ngopu kin, nol pendpi ngum. Yi er ngopu kin, eim nge tilap wumb sipi kin, Gos kin kindim. ²⁷ Eim yi erang kin, en enim konj mendpil mulngii! Molk kin, ol kun ka minj erik, ol kis ei enerngii! Enerangin kin, eim ningil

eġe, kan ka wii mendpiġ miġ kenmba. Kanpi, yi miġ erpi, eim nge tiġap wumb ei, kun ka wii miġ sipi kin, eim kin tuk simba. ²⁸ Wu en enim nge ngenj noman ka ngok kin, kaimb sik ngonmun ei, yi miġ, en enim nge embnjing kaimb sik kin, noman ka piik, ngungii! Wu nii endi eim ambim kaimb kuġpu kin, noman ka ngumba ei, eim nge ngenj kaimb kuġpu, noman ka yi ku ngoġum. ²⁹ Yi miġ erang, wumb endi eim nge ngenj kis piipi kin, noman ngunalim min, oġ yi enalim mon. Yi ermba miġ, eim kuni ngopu kanpi kin, ka er kun er si moġuġum. Nga Krai nge wumb tiġap yi miġ ku eġim. ³⁰ Nimbiġ erang sinim Krai eim nge ngenj to dambiltpi se ende kindim. ³¹ Ei yi miġ, Gos eim nge ek ka yi nirim puġ yi miġ peng kin, “Wu eim nge arim mam taġ wakin topu, ambim kin okuġ ende punguġ ei nge, wumb taġ eġ elip ende muġnguġ.” ³² Gos ek ka eġe ei, ek ekin owundu endi, ek keimi ni tor kindim. Na yi miġ, ni piinj puġe ei, Krai kin eim nge wumb tiġap ende moġum. ³³ Ba ek ei nge, enim kin ninim ku. Enim pei endeim endeim ni wenjing noġ, kaimb sik, noman ka ngok, embnjing ngungii ei miġ, en enim ngenj eġe kaimb sik, noman ka ngok eġmin miġ. Nga enim embnjing pei wenjing ek ningii ek ei, ekii sik kin, enim wenjing embe ambiġ tonu kindik, yi erngii.

6

Kangi Ambii Ni Menjing Ernjing Nge Ek

¹ Kangi ambiġ, enim menjing ernjing ek ei piik kin, ekii singii! Nimbiġ erang, ei oġ kun ka peng

kin, Krais eim noman to piinim mił yi erngii!
² Enim kangı ambıl, menjing ernjing, nge embe, ambilk tonu kindik kin, nga noman ka ngok yi erngii! Ei Gos lo ek kumna ek dinga nirim mił palim. ³ Yi enjing kin, enim kun ka molk kin, nga enim ya mei ele kunum kinan molk pungii.

⁴ Ernjing enim kingenjing noł kin, enim oł noman embin tui kunum kunum erangin kin, jikii pupu, kis piingii oł ei, enerngii mon! Ba oł yi enarik kin, enim kingenjing noł ei, Krais nge oł kun ka andan tungii.

Kongun Wii Ełmin Wumb Kin Kongun Tep Ełmin Wumb

⁵ Enim kongun wii ełmin wumb ei, kongun tep wu ek nimba ek ei ekii sik kin, noman ka ngok, ei mund mong tok, kongun dinga kindik erngii. Erik kin, enim noman tuk ka piik enmin mił, yi ku erngii! Enim kongun ei erik ele nge, enim Krais kin kongun mił erngii! ⁶ Enim kongun tep wumb enim kanik kin, tep er mułngii kunum ei mendpił, kongun ermin ni piinerngii mon! Ba yi ku, enim Krais nge kongun erik kin, Gos eim erngii ni noman peng piinim mił, yi erik kin, eim noman tuk ele pei kongun wii erik mułngii ku. ⁷ Enim kongun wii erik kin, noman ka ka piik erngii! Enim kongun yi mił erngii ei erik, ya mani mei wumb mendpił ngunanmin; ba sinim nge Owundu ngonmun. ⁸ Enim piingii ei, Jiisas Owundu enim wu endeim endeim ni kumep ngumba. Ngang kin, enim kongun kumep sinjing wumb min, kongun wii erik kin, kumep

sinenjing wumb ei, kongun ka erngii! Wumb ei pei pei, yi mił singii.

⁹ Enim kongun tep wumb kunum kunum oł kun ka pimba mił erik kin, enim kin kongun wii er ngonmun wumb ngungii. Enim wumb kin kongun embin tui ngok kin, oł dinga en-erngii mon. Nimbił erang enim piinmin ei, enim kongun wii enmin wumb ei ni, kongun tep wumb ei ni, tep wu endeim mendpił ei tonu epin konu ełe mołum. Eim wumb endeim endeim ni mok tumba ei eim ende mił mok tumba.

Gos Nge Dinga Opu Etmin Kumb Tepii

¹⁰ Ek ni poru nip nind! Enim Krais kin ok ende puk dambiltik molk, dinga singii. Nimbił erang eim noman dinga owundu salim. ¹¹ Pe enim Gos opu erngii epi kanim kanim pei ngumba epi ei, tapik sik se endngii. Ei nimbił erang, enim Seisen wu kis enim kin, ek kend topu ermba kunum ei, enim dinga angk kin, eim kin opu orung erngii. ¹² Ei sinim mei wumb kin, opu orung enanmin mon. Ba sinim opu orung kindpin gui kis ei, tonu epin konu ełe ni, ya mani mei ełe mołmun. Nga tep erpi, noman dinga sep kin, dinga kis emii enim konu ełe mołum, gui kis pei ombu ei sinim kin opu orung enmin. ¹³ Nimbił erang enim akip Gos nge opu epi ngumba ei, si tapik mułngii. Nga kunum endi, epi kis tonu omba kunum ei, enim kapłi dinga angk kin opu orung wu enim tumba ermba kunum ei, eim kamb mani kindngii. Nga ekii se, opu er poru ningii kunum ei, enim angk kin, dinga puk engingii.

¹⁴ Enim oł kun erik engingii ei, Gos ek ka keimi pii gii dinga nik, mum tulan mił, kend ele talk kin, nga oł kun ka erik erngii ei, kumb tepii mił enim pepił ele tepngii. ¹⁵ Nga enim simb ele simb kum mundngii mił ei, Gos nge ek ka emin ni tor kindngii ei, yi mił er kun er mułngii. ¹⁶ Kunum kunum enim pii gii dinga peng ele, kumb tepii mił, ambilk si endngii ei, yi mił erik kin, enim opu mong ei dup mił seng kin, Seisen wu gui kis eim tumba ei, enim si tor sengin kindngii. ¹⁷ Gos sinim sipi orung simba ei, sinim peng ele, peng kon mił epi ei, si mundmun. Nga Gos ek ka ei, Gos Gui Ka tui jik mił ei, ambił gii nik mułngii! ¹⁸ Oł ei pei erngii ei, Gos kin kii sik ngangin kin, enim paki tumba. Enim kunum kunum pei, Gos Gui Ka enim andan tumba kunum ei, enim prei erngii! Yi mił peng kin, enim kunum kunum or pinarik, konj molk kin, prei erik, kan kun erik mułngii. Nga enim Gos nge wumb kunum pei, prei erik kin, dinga ngok mułngii. ¹⁹ Yi ku, enim na kin prei erik kin, Gos ngungii. Ngangin kin, Gos na eim nge ek ka nimbii ei, gupu aki topu seng kin, mund mong tunermbii. Gos ek ka koi erpi peng kin, wumb piinanmin ek ei, na nip tor kindamb kin, piingii. Enim prei erangin kin, na ek kun pimba mił nip ngumbii. ²⁰ Pułe yi mił peng, na Gos nge ek se andiłmin wu, eim ek ka ni tor kindmbii. Ei nge na kongun ele enj ei, konu kan ngii ele peł. Enim na kin prei erik, Gos ngangin kin, na Gos ek ka ei, mund mong tunarip kin, dinga ni tor kindip nimbii ek ka ei, nip minj mułmbii.

Poru Nimba Ek

²¹ Wu Taikiikis sinim enginjpin wumb noman ka ngołmun ei, eim kin Kraiss nge kongun ka elim wu ei, na kongun ei mił, na moł mił ek ei ni tor kindpi enim ngumba. ²² Ei yi mił, na wu ei enim kin kindind. Wu ei enim kin sin enmin oł pei ei, enim kin ni tor kindang piingii. Piik kin, enim noman tuk ełe, dinga ka seng kin, mułngii.

²³ Erinjpin Gos kin, Gos Kraiss Jiisas Owundu kin ouni, sinim enginjpin noł pei kin, noman emin ka sepi kin, nga noman ka seng kin, nga pii gii dinga peng kin, ngang singii. ²⁴ Pe Gos nge noman ka eim wumb nii endi Owundu Kraiss Jiisas kin noman ka ngungii ei dinga ka ei ekii poru ninermba.

Gos Nge Ek Ka Ei Sinim Kin Ngołum
The New Testament in the Nii Language of Papua New
Guinea

Nupela Testamen long tok ples Nii long Niugini

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nii

Dialect: Central Wahgi

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-04-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

57529bce-9e23-5350-904d-243a1b359818